

Iespraudumi, iestarpinājumi un paskaidrojošas vārdu grupas

Latviešu valoda
3. kurss

- Iespraudumi ir vārdi, vārdu savienojumi, kas norāda valodas lietotāja attieksmi pret izteikto domu.
- Runā šīs vienības īpaši intonē, bet rakstos atdala ar pieturzīmēm

- Izšķir:
- 1) iespraustus vārdus – liekas, šķiet, protams, zināms, cerams, piemēram, iespējams, jādomā, pirmkārt, manuprāt, teiksim, proti, rādās, domājams, tiesa u.c.
- 2) iespraustas vārdu grupas – pēc manām domām, vārdu sakot, pareizāk sakot, bez šaubām, par laimi, cik zināms, kā redzams, galu galā, starp citu, kā par brīnumu, par spīti u.c.

- 3) iespraustus teikumus – tas visiem zināms, kaut kas neticams, ja atmiņa neviļ, tas man zināms pavisam droši, to droši var apgalvot u.c.
- Iespraudumus no pārējā teksta atdala ar komatiem, domuzīmēm, iekavām.
- *Visa apkārtējā daba, šķiet, bija sastingusi ziemas gaidās.*

- Teikumā var būt vārdi, kas nozīmes ziņā ir tuvi iespraudumiem, bet tomēr nav iespraudumi un ar pieturzīmēm nav atdalāmi.
- Tie ir vārdi – varbūt, laikam, diemžēl, acīmredzot, droši vien, neapšaubāmi, patiesībā, patiešām, savukārt, galvenokārt

- Vārdi vai vārdu savienojumi, kas papildus paskaidro kādu no teikuma locekļiem, ir paskaidrojošas vārdu grupas.
- Paskaidrojošas vārdu grupas ievada iespraudumi.
- *Man ir draugi, **pareizāk, paziņas,** kas vienmēr ir klāt īstā brīdī.*

- Ir tādi paskaidrojošas vārdu grupas ievadītājevārdi, kurus atdala ar komatu vai domuzīmi no paskaidrojošiem vārdiem –
- tas ir, proti, piemēram, īsāk, konkrētāk, pareizāk, precīzāk, var teikt, var sacīt, citiem vārdiem, jāsaka, respektīvi, vārdu sakot, respektīvi, pirmkārt
- Lapu koki, piemēram, bērzi, kļavas, īpaši rudenī iekrāso savas lapas pēc salnām.

- Ir ievadītājevārdi, kurus no paskaidrojošas vārdu grupas neatdala. Tie ir - īpaši, it īpaši, jo sevišķi, galvenokārt, parasti, vairāk, visbiežāk, arī, lielākoties, mazāk, retāk, visvairāk, izņemot, atskaitot, patiesībā, tā sauktais, tai skaitā, vismaz
- Katram cilvēkam noderīgas ir sporta aktivitātes, īpaši svaigā gaisā.

- Iestarpinājumi ir vārdi vai vārdu savienojumi, kas izsaka valodas lietotāja piezīmi par kādu teikumā minētu parādību vai notikumu.
- No pārējās teikuma daļas to atdala ar iekavām.
- Aiz gadu skaitļiem, kas norāda laika periodu, punktu neliek
- Kalna Kaibēnos savulaik dzīvojuši rakstnieki Matīss (1848 – 1926) un Reinis (1939 – 1920) Kaudzītes.

